

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

สหกรณ์การเกษตรท่าม่วง จำกัด ได้จัดหาสินค้าที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป โดยในระหว่างปีทางบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 สหกรณ์ได้ดำเนินการจัดหาสินค้าประเภทวัสดุและอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ รวมทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาที่ยุติธรรม ตลอดจนขายสินค้าเพื่อการเช่าซื้อ ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 79,437,648.21 บาท แบ่งเป็นแผนกร้านค้าสหกรณ์ จำนวน 16,181,472.29 บาท แผนกปั้มน้ำมัน จำนวน 61,641,905.62 บาท และแผนกมินิมาร์ท (โค-ออฟ) จำนวน 1,614,270.30 บาท

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ในช่วงปี 2545-2549 จากตารางที่ 5 และภาพที่ 6 พบว่า สหกรณ์การเกษตรท่าม่วง จำกัด มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ เท่ากับร้อยละ (5.81) (2.40) (3.11) 13.76 และ 32.87 ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ สรุปได้ว่า ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ปริมาณธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ปรากฏว่า สหกรณ์ขาดทุนสุทธิในธุรกิจนี้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547 เนื่องจากต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อและราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น มีผลให้ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้สมาชิกมีต้นทุนในการเพาะปลูกเพิ่มขึ้น แต่ผลิตผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ สหกรณ์และสมาชิกไม่มีอำนาจต่อรองทางด้านราคา จึงกระทบต่อรายได้ของสมาชิกและทำให้มีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งการที่ต้นทุนสินค้าของสหกรณ์ปรับราคาสูงขึ้น ทำให้สหกรณ์มีส่วนเหลื่อมทางด้านราคาน้อย มีสินค้าเสื่อมสภาพเสียหาย และใช้ระยะเวลาในการขายสินค้าแต่ละชิ้น โดยเฉพาะสินค้าบริโภคและอุปโภคในครัวเรือน เช่น น้ำมันพืช เครื่องปรุงอาหารชนิดต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์ซักผ้า เป็นต้น ประกอบกับการแข่งขันกับเอกชนในพื้นที่มีสูงทั้งปั้มน้ำมันและร้านมินิมาร์ท นอกจากนี้ สินค้าในร้านสหกรณ์ส่วนใหญ่จำหน่ายได้เฉพาะกับสมาชิก เนื่องจากร้านสหกรณ์อยู่ในทำเลที่ไม่เหมาะสม เกษตรกรและประชาชนทั่วไปจึงไม่ทราบว่าร้านค้าสหกรณ์ ดังนั้น ปริมาณธุรกิจที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นยอดขายและบริการที่ปรับเพิ่มตามราคาตลาด จากต้นทุนสินค้าที่เพิ่ม รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มขึ้นที่เป็นกำไรจากการขายและบริการ

ผลการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของสหกรณ์ในช่วงปี 2544-2549 จากตารางที่ 7 พบว่าสหกรณ์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เท่ากับร้อยละ 16.79 (5.81) (2.40) (3.11) 13.76 และ 32.87 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า รายได้ของธุรกิจมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่คงที่ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายมีการปรับตัวในทิศทางเดียวกันทุกปียกเว้นปี 2547 ที่อัตราการเปลี่ยนแปลง

ของค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ มีผลให้สหกรณ์เริ่มขาดทุนสุทธิในธุรกิจนี้ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา โดยมีอัตราค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2549 อัตราส่วนนี้สูงถึงร้อยละ 100.41 หมายถึง สหกรณ์มีค่าใช้จ่าย 100.41 บาท จากยอดขายได้ทุก ๆ 100 บาท ส่งผลให้สหกรณ์มีผลประกอบการขาดทุน แต่มีแนวโน้มการขาดทุนที่ลดลง แสดงถึงสหกรณ์ต้องเร่งดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงในธุรกิจนี้ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ